

TRGOVSKI

Casopis za trgovino, industrijo

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in foži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 7. julija 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 78.

J. Z.

Za stanovski sporazum.

Nepobitno dejstvo je, da tvori lastna produkcija najzdravejšo podlago našega narodnega gospodarstva.

Ob pametni in ciljni gospodarski politiki, ki jo pri nas žal v mnogih ozirih pogrešamo, bi morala lastna produkcija poceniti vsakdanje življenjske potrebščine ter, jih prepuščajoč prometu, dvigniti interese legalne naše trgovine, ki je z obrtništvom vred poklicana, da opravlja obkrbo domačega konsuma in ki se z vidika splošnih gospodarskih interesov ne bi smela podcenjevati.

Kmetijstvo spada brez dvoma v naši državi med najvažnejše producente. Čim je prenehala vojna samoobskrba, se je takoj od leta do leta vidno povečala kmetijska produkcija. Toda tudi kmetijstvo kljub vsem naporom ni dosegla one rentabilnosti, kakor bi bilo to po pravici in v primeru s cenami potrebščin kmetijskega prebivalstva, zlasti onih katere uvažamo, pričakovati.

Trgovina in obrt sta poklicana, da obkrbujeta kmetijstvo z dnevnimi potrebščinami in jasno je, da imata ta dva stanova v največji meri interes na zdravem gospodarskem razvoju in napredku vseh panog našega kmetijstva. Konsekventno temu načelu storiimo torej zlasti na deželi koristno delo, če se v splošnem preveč ne udajamo politiki lastnih interesov, ampak če v pametnem sporazumu s kmetijskimi krogi po svojih močeh podpiramo in pospešujemo to najvažnejšo panogo našega nacionalnega gospodarstva. Skoro povsod je za to delo zlasti trgovstvo in obrtništvo vsled svoje inteligence naravnost poklicano, pa tudi v mestnih industrijskih krajih naj obrtniki in trgovci ne pozabijo, da je njihov blagostanje čisto odvisno od blagostanja kmečkega ljudstva.

Na žalost pa moramo pogosto opaziti, da obstoja med trgovci in obrtniki na eni strani in kmečkim prebivalstvom na drugi strani nekako nerazporazumljenosti, ki se premnogokrat občuti v medsebojnih odnosih, kjer da večkrat ta ali drugi duška svojim čustvom zavisti in sovraštva napram drugemu.

Ni v najzadnji meri temu kriva seveda naša strankarska politika, ki zastruplja naša srca in nas razdvojuje, tudi ni toliko krivo temu včasih preostro naglašanje naših stanovskih pravic, ampak in to lahko rečemo, v glavnem na deželi nosi krivdo za ta nesporazum in to predvsem na deželi izvrševanje nelegalne konkurence, kateri sta izpostavljeni trgovci in obrtniki s strani takozvanih kmečkih konsumov, zlasti onih, ki redno prekoračajo svoj delokrog in svoje pravice.

Gospodarskim združenjem, ki se pečajo s tem, da dobavljajo za svoje članstvo poceni poljedelske potrebščine, umetna gnojila, stroje, semena, z eno besedo stvari, katerih trgovci na deželi ponavadi nima, takim združenjem ne bo noben pameten trgovec odrek pravice do obstoja. Z ogorčenjem mora zavračati trgovstvo in obrtništvo one konsume, ki niso ničesar drugega kakor detajlne trgovine in ki prodajajo blago vsem konsumentom, ne glede na to ali so ti člani konsuma ali ne.

Take institucije so rakrana legalnega trgovstva in z njim prizadetega

obrtništva (oblačilne stroke itd.) in naravno je, da se trgovci in obrtniki upirajo prekmernemu razprostiranju konsumov, katerim manjka potrebna kvalifikacija in ki, kakor nas učijo prilike, povzročajo prav dostikrat kmetijstvu samemu mesto koristi, občutne gmotne škode.

Zeleti bi bilo, da se tudi v tem oziru doseže neka srednja pot. Z izdajo novega obrtnega zakona bi bila za to dana primerna prilika. Z ureditvijo tega vprašanja bi gotovo prenehali v marsikaterem oziru nesporazumi, ki vladajo danes med kmečkim ljudstvom in trgovskim in obrtniškim stanovom. Končala bi nepotrebna in neutemeljena zavist, na nje mesto bi stopila zavest, da je v teh težkih časih dolžnost nas vseh, da se medsebojno razumemo in podpiramo.

Podpirajte domače trgovce!

(Iz ljubljanskih trgovskih krogov.)

Od strani ljubljanskih trgovcev se vrši že dalj časa oster boj proti inozemskim trgovskim zastopnikom in tudi potnikom. Med temi je mnogo takih, ki izvršujejo obrt trgovskega potnika ali pa tudi zastopnika, ne da bi imeli kateresibodi pravice, še manj pa, da bi bili pravni zastopniki kake inozemske ali tuzemske tvrdke. Najdejo se prav mnogokrat tudi laži-zastopniki po vzoru »Hesslerja«, kakor jih je omenil v svojem zadnjem »Svarilu« ljubljanski gremij. Na prošnjo številnih ljubljanskih trgovcev je ljubljanski gremij, kakor smo čitali, potem obvestila v časopisih posvaril vse kroge, naj bi se pazili pred laži-zastopniki. Gremij ima, kakor čujemo, izvirno pismo, v katerem sporoča tvrdka, katero je laži-zastopnik »zastopal«, da dosedaj še ni imela pooblaščenega zastopnika v Jugoslaviji in prosil, da se vsakogar, ki izrablja njeno ime, da brez vsakega zapreti.

Vprašamo se, koliko je takih potnikov, kateri so napravili sijajne kupčije, izkoriščajoč nevednost in brezbriznost javnosti, ki nima toliko čuta, do naših domačih trgovcev, da bi take inozemske zastopnike, ki nimajo nikake pravice obiskovati privatna stanovanja in ki sklepajo sijajne kupčije na škodo naše legitimne trgovine, dala brez pardona zapreti. Nasprotno, kupuje se ter naročava kar v velikih množinah, ne da bi se kupci popreje do dobra prepričali, da li so res kupili cenejše in boljše blago. Govori se, da je tak zastopnik dobil naročil za nič manj kakor za 600 oblek, in to — povdarjamo — samo pri privatnikih. Naši trgovci ječijo pod bremenem nezonskih davkov in drugih dajatev, nasprotno se inozemci rogajo davčnim kakor tudi obrtnim oblastvom.

Ako se takega naznani obrtni oblasti, je treba seveda to uradnim, to je pismenim potom; na kar gre spis na policijo. Možakar zavoha, da se okoli njega nekaj kuha in jo popiha s sijajnimi kupčijami v državo, od koder je prišel. Na to pride šele uradno obvestilo, da se ni moglo proti takemu kazensko postopati, ker je že odpotoval iz Ljubljane. Mar bi kdo pričakoval, da bo dotični čakal, da ga oblast zapre! In tako se dogaja dan za dnevom v očiten zasmeh oblasti.

Ali bi se v takih primerih v zaščito naše trgovine ne dalo postopati kratkim potom, da bi se moglo dotič-

nega na mestu legitimirati in ugotoviti ali je upravičen do zastopstva? V nasprotnem slučaju naj bi se mu kratkoma odvzelo naročilno knjigo in ga oddalo policijskemu oblastvu. Radovedni smo, kaj bi se zgodilo našemu potniku, ki bi se predrznil sklepati v inozemstvu kupčije s privatniki tako, kakor delajo tuje pri nas. Vse oblasti v inozemstvu gredo tamošnjim trgovskim organizacijam pridno na roko in izženejo vsakega zastopnika, ki nima dokumentov v redu, odnosno, ki se ne drži predpisov tamošnjih oblasti, preko meje.

G. Hessler, ki ga omenja svarilo, ki ga je priobčil gremij trgovcev, je po svoji lastni izjavi napravil kolosalne kupčije in izključno samo pri netrgovcih, največ seveda pri cenjenemu damskemu svetu. Izjavil se je, da je samo pri treh ljubljanskih restavracijah dobil pri enem za 11.000, drugemu, za 8.000 in tretjemu za 4000 Din naročil na perilu itd. Ni čuda, da izgubijo naši trgovci svojo potrpežljivost. Prepričani naj bodo vsi, ki naročajo tako blago v inozemstvu, da bi pri ljubljanskih trgovcih za te vsote dobili ravno tako blago, morda še boljše in ceneje. Seveda našim ljudem ugaja pred vsem vse, kar diši po inozemstvu, čeprav je slabše. Ne moremo zabraniti, da si ta ali oni, ako potuje slučajno v inozemstvo, nabavi tam najpotrebnejše stvari, da pa naročuje netrgovec blago pri inozemskih potnikih, kar je po obrtnem redu strogo prepovedano, kar za cele tisočake, tega se ne sme dopustiti. Za enkrat opozarjamo v prvi vrsti vse one, ki se borijo proti davkom, da nas vsaj

v skupnem delu in boju ter obstanku podpirajo, kajti obrtnik in trgovec spadata vendar skupaj. Kaj bi n. pr. dejali gg. gostilničarji, ako bi si trgovci osnovali svoj konsum, s katerim bi bila združena restavracija, kavarna in povrh še bar.

Poglejmo sedaj še drugo stran našega trgovca. Dan za dnevom, leto za letom krožijo po Ljubljani različne nabiralne pole. Prihajajo različne osebe, ta ali ona milostliva želi govoriti, s polo seveda v roki, samo z gosp. šefi. Pomisliti je, koliko takih pol kroži po trgovinah, pa ne da bi se s temi polami nabiralo izključno samo za Ljubljano. Nabira se iz vseh delov naše države za različne požarne ustanove, tako da je prišel izrek »Od Urala do Triglava«, če nikjer vsaj pri nabiranju milodarov do veljave. Ni ga še kraja v Jugoslaviji, ki ne bi po svojih zastopnikih pobiral za različne namene med ljubljanskimi trgovci. Tudi temu se ne ugovarja, vendar pa se pričakuje in javnost mora to videti in upoštevati, da žrtvuje trgovec leto za letom mastne tisočake v dobrodelne namene.

Zato apeliramo na javnost, naj nas podpira v tem boju in naj vendar že enkrat neha kupovati od inozemskih potnikov, ki nimajo niti pravice do neposredne prodaje netrگوvcem, in naj jih pri ponovnih slučajih oddajo takoj policijski oblasti.

Pričakujemo, da nas bode javnost podpirala, nasprotno bomo prisiljene združiti se in sklepati o samopomoči proti izkoriščevalcem našega stanu.

Nova carinska tarifa in naša mlinska industrija.

Predstavniki mlinske industrije kraljevine SHS in to: Jugoslovenska zveza mlinov, Savez mlinov v Srbiji in Savez vojvodinskih trgovskih mlinov so imeli dne 1. julija 1925 v Centrali industrijskih korporacij v Beogradu zborovanje, na katerem se je razpravljalo o posledicah, ki jih ima nova carinska tarifa za našo mlinsko industrijo in o rešenju ministrskega sveta, na podlagi katerega se je ukinilo plačilo uvozne carine na moko. Zbor je soglasno konstatiral:

1. da se vsa naša mlinska industrija nahaja v tako težkem položaju, kakor se doslej še ni nahajala, ker ji ni sedaj samo onemogočen izvoz njenih proizvodov na tržišča, na katera je že od nekdaj izvažala, ampak ji je danes tudi popolnoma nemogoče prodajati svoje proizvode celo v naši državi sami;

2. da je glavni vzrok temu obupnemu položaju naše mlinske industrije ta, da se že več nego dve leti uvažava inozemska moka brez plačanja uvozne carine, tako da se naša mlinska industrija ne glede na to, da predstavlja najvažnejšo industrijsko stroko, pušči brez vsake carinske zaščite, medtem ko se dovoljuje zaščita manj važnim industrijam. S tem pomaga naša država inozemski industriji, ker ji omogoča, da uvažava v našo državo svojo slabšo, a navedeno cenejšo moko;

3. Da je navedeno stanje škodljivo ne samo za mlinsko industrijo, ampak tudi: za našega kmeta, kateri s propadom naših mlinov izgubi svoje stalne in najsigurnejše kupce; za našega delaveca, ker izgubi priliko za delo; za našo valuto, ker se pošilja za tujo moko v inozemstvo ogromne količine

dinarjev; za naš fiskus, ki z ustavitvijo mlinov izgubi zelo važne davko-plačevalce, ki bi mu dali ne samo velike svote neposrednega davka, ampak tudi na poslovni promet, katerega tu tuji mlini ne plačajo, a poleg tega daruje še tuji industriji ogromne svote, katere bi sam dobival pri plačanju uvozne carine na moko;

4. da se je naša mlinska industrija do danes borila z navedenimi težkočami, prenašajoč največje žrtve in da ni samo zbog tega ustavila obrate, ker je upala, da se ji bo z novo carinsko tarifo nudila zaščita, ki se je dovolila tudi drugim strokam naše industrije. Na žalost se je izdalo namesto zaščite rešenje ministrskega sveta, na podlagi katerega se na škodo cele naše mlinske industrije prepušča preskrba našega naroda z najvažnejšo življenjsko potrebščino, s kruhom, tudi še nadalje tuji mlinski industriji, ki nudi kruh take kakovosti, ki je večkrat opasen za narodno zdravje.

Zbog tega prosijo predstavniki cele naše mlinske industrije kraljevo vlado, da prekliče svoje rešenje št. 29.295 z dne 19. junija 1925, v kolikor se tiče moke, kot nasprotujoče načelom, na katerih sloni nova carinska tarifa in to, da ga prekliče takoj, ker je žetev pred vrati in se inozemska mlinska industrija pripravlja, da v tekočem letu uniči tudi oni del naše mlinske industrije, ki do danes ni še popolnoma propadla.

Po končanem zborovanju so posetili zastopniki mlinske industrije pod vodstvom g. I. Bajlonija in T. Bošnjaka ministre trgovine in industrije, finance, poljoprivrede in vod, katerim so predali resolucije.

Kam s sladkorjem?

Rekordni pridelek trstnega in pesnega sladkorja zadnje sezije so hitreje pripravili, kakor so pa pričakovali. Od lanskega pridelka 19.69 milijonov ton je ostalo kot vidna zaloga sredi leta še 2.70 milijona ton, se je porabilo torej 17.01 milj. ton; od letošnjih 22.45 milijonov ton je pod streho že 19.21 milijonov ton, jih ostane torej še 3.24, malo več kot lani. Kolikor se more doslej ugotoviti, je v vseh deželah konsum sladkorja zelo narasel, česar vzrok je deloma v nizkih relativnih cenah. Po velikem padcu lanskega leta je prišel funt surovega sladkorja v decembru na 2.80 dolarskih centov in ta cena se je z malim kolebanjem držala skozi vso letošnjo prvo polovico. Kajti v nasprotju s skoraj vsemi drugimi blagovnimi trgi je pri sladkorju špekulacija na razvoj cen prav malo vplivala. Zlasti prodaja izredno velikega kubanskega pridelka, ki je še med žetvijo dosti bolj narasel, kakor so pričakovali, se je vršila doslej na presenetljivo miren način. Močna denarna pomoč, ki jo imajo kubanske tovarne pri ameriških bankah, svojih gospodarjih, jim pride zelo v dobro; ni jim treba sladkorja v naprej prodajati in lahko zabranijo, da bi na malo tednov stisnjeni pridelek tako vplival na ceno, kakor se je zgodilo v tej seziji pri prodaji pesnega sladkornega pridelka.

V zadnjih tednih se je kupčija na mednarodnih trgih zelo poživila. Zlasti v Uniji so zmeraj več prodali in so se zato terminske cene dobro držale, kljub temu, da obstoja možnost novega rekordnega pridelka, zlasti kar se tiče pesnega sladkorja. S peso obdelani prostor evropskih produkcijskih dežel znaša po zadnjih cenitvah okoli 2.03 do 2.05 milijonov hektarov, je torej približno isti, kakor lani. V tej zvezi povdarimo, da je med evropskimi producenti za sezijo 1925-1926 glede obdelane površine Nemčija prvič zopet na drugem mestu, ker je začela s njo konkurirati ruska pesa, počasi s pet narasčujoča. Obdelana površina v Rusiji se je dvignila menda od 230.000 ha na 420.000 do 430 tisoč hektarov, dočim se je dvignila nemška samo od 351.000 na 380.000 hektarov. Ker je doslej tudi vreme dobro, računijo na tak pridelek, kakor je bil prejšnji. Upoštevajoč vpliv tega dejstva na oblikovanje mednarodne tržne tendence, moramo pomisliti, kako zelo je bil od predvojnega časa sem potisnjen pesni sladkor od trstnega v ozadje. V razmeroma kratkem času je prišla produkcija pesnega sladkorja leta 1913. na 8.6 milijonov ton in je s tem skoraj dosegla trstno, ki je znašala takrat 9.8 milijonov ton. Vojska je ta razvoj prekinila, saj se je prideloval pesni sladkor po večini v vojskujočih se državah. O produkciji med vojsko niti ne govorim; leta 1919/20 je znašala produkcija pesnega sladkorja 3.2 milijona ton. Dočim je bilo leta 1913. razmerje obeh vrst 100:114, se je spremenilo leta 1919/20 na 100:372! Od tedaj naprej si je pa pesni sladkor razmeroma spet hitro opomogel, čeprav še ni dosegel predvojnega razmerja. Lani je bilo razmerje že spet 8.1 milijonov ton in 14.3, torej 100:177. Da nam bo to razmerje enkrat za vselej jasno, si sestavimo tabelico:

Leto:	Pesni sladkor:	Trstni sladkor:
1913	100	114
1919/20	100	372
1924/25	100	177

Torej se bližamo s hitrimi koraki zopet enakosti. Ker se pa dežele brez sladkorne produkcije zalagajo po veliki večini s trstnim sladkorjem in zadržujejo pesni sladkor redoma komaj le domači potrebi, zato stoji tendenca na svetovnih trgih trenutno dosti manj pod vplivom pesnega pridelka, kakor pa pod vplivom produkcijskih razmer v tropskih deželah. Zato se veliki sladkorni pridelek doslej še ni razmeroma dosti uveljavil.

Pred kratkim je stopila Anglija v vrsto onih dežel, ki producirajo sladkorno peso. Visoka premija na pridelovanje sladkorne pese in državna

podpora novim tovarnam na Angleškem in Škotskem naj pospešita razvoj te doslej Angliji neznane gospodarske panoge. Še preden je prišlo pred par meseci do teh državnih odredb, se je ustanovila po zasebni iniciativi Anglo-Scottish Beet Sugar Corporation Ltd (beet izg. bit = pesa, sugar izg. šugr = sladkor), ki s pravkar predloženim prvim poslovnim poročilom dokazuje, da so izgledi za pridelovanje pese v Angliji prav ugodni. Sicer še ni pričakovati, da bi izredno veliko angleško sladkorno potrebo krila domača pesna produkcija, ker se taka industrija le počasi razvija in je kulturni areal zaenkrat precej omejen; a dežele sladkornega eksporta se bodo morale sčasoma le pripraviti na zgubo angleškega trga. Kajti Anglija se pripravlja na otvoritev drugega vira za preskrbo s sladkorjem in ta vir je bolj izdaten: njene tropske in subtropske posesti. Kakor se trudi Anglija s smotrenim obdelovanjem za osvoboditev od ameriškega glavnega dobavitelja bombaža, tako hoče s pridelovanjem sladkornega trsta v svojih prostranih prekomorskih pokrajinah zlomiti kubansko-ameriški zalagavni monopol. Napotile so Anglijo k temu koraku zlasti sitnosti v preskrbi s sladkorjem med vojsko kot posledica izključitve Nemčije in Avstrije. Angleži so začeli z uvajanjem različne carine za britanski in nebritanski sladkor ter z znanstvenim in denarnim podpiranjem v poštev prihajajočih pokrajin. Ta razvoj sicer Uniji, Nemčiji, Češkoslovaški i. dr. ni všeč, je pa v splošnem za konsumente razveseljiv pojav.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

XVII. ODLOČBA D. S. OD 28. NOVEMBRA 1923, ŠT. 7426.

Za tvrdko A. D. v Zagrebu sem dne 21. sept. 1922 pri carinarnici v Mariboru prijavil v izvozno ocarinjenje v armiranem vagonu 122415, in sicer: 119 zaklanih svinj do 50 kg. Carinarnica pa je pri uradnem pregledu baje »ugotovila«: 72 celih zaklanih svinj ter 47 komadov celih zaklanih, toda — v edino svrhu, da se prostor v vagonu popolnoma izrabljuje! — v polovico (t. j. v 94 komadov) razpolovičenih, razparanih svinj, katere polovice so imele do pičice vse dele tako, da sta se posamezni polovici vsikdar lahko združili in spojili v celotne svinje. Tako razpolovičene cele svinje se morajo v smislu premembe izvozne tarife od 7. septembra 1922 Cbr. 55990 smatrati kot cele zaklane svinje ter cariniti po točki 2., ako njih teža ne presega 50 kg. Tako je carinarnica dosedaj tudi postopala ter n. pr. dne 10. septembra l. l. ocarinila po stavu 300 Din 2 vagona in dne 19. septembra l. l. zopet en vagon povsem enakih zaklanih in razpolovičenih svinj. To je tudi pravilno, ker po pripombi Cbr. 55990 se za »meso« morejo smatrati samo posamezni deli svinj, nikakor pa ne dve kompletni in skupaj spadajoči polovici svinj, kateri združeni, tvorita po eno celo zaklano svinjo.

O priliki ocarinjevanja uvodno navedenega vagona svinj se je pa carinarnica postavila na zmotno stališče, da je smatrati v dve polovici razparane zaklane svinje za »meso« v smislu pripombe 2. omenjene naredbe, akoravno so bile svinje kompletne in ne razsekane v več delov. Po takem samolastnem posmatranju carinskih organov bi se pa morala ocariniti kot »meso« zaklana svinja tudi tedaj, ako bi ji bil odstranjen n. pr. samo — rep! V tem napačnem umevanju odnosnih predpisov je carinarnica stehala vseh 94 polovic prijavljenih svinj ter pri tem »ugotovila«, da imajo 87 »polovic« vsaka po 11 do 25 kg; dočim je ostalih 7 tehtalo: 25.25, 25.50, 26, 27 in 28 kg. Iz tega je carinarnica skonstruirala, da so te »polovice« deli svinj nad 50 kg težkih! Razumljivo je pa, da se pri razkosanju ene cele svinje od n. pr. 49.90 kg, ne more te tako razpolovi-

čiti, da bi vsaka posamezna polovica tehtala natančno 24.95 kg in je prav tako mogoče, da po razkosanju tehta n. pr. ena polovica 26 kg, a druga samo 23.90 kg, ne da bi se pri tem moglo sklepati, da tehta zato cela svinja nad 49.90 kg. Vseh 94 predmetnih polovic — 47 celih zaklanih svinj je tehtalo skupaj 1730 kg, iz česar sledi, da so posamezne cele svinje tehtale povprečno vsaka po 37.5 kg. O svinjah nad 50 kg ne more biti torej niti govora.

V ožigled napačnemu gledišču in posmatranju carinarnice glede na uvrstitev predmetnih prašičev v pravo postavilo izvozne tarife, sem takoj prosil carinski biro za objasnilo v smislu čl. 31. car. zak. Ta urad je pa zahtevano pojasnilo odklonil — v protislovju s čl. 51. car. zak. — češ, da izdaja objasnila oziroma uverjenja samo glede na uporabo uvozne tarife, dočim naj se carinarnica glede na uporabo izvozne tarife ravna »po besedilu zakona«.

Opirajoč se na opisane popolnoma neutemeljene primere, je carinarnica v Mariboru izdala svoje obsodno rešenje, s katerim me je po čl. 166. car. zak. kaznovala z razliko carine po 12.493.30 Din, carinsko globo 100.080 dinarjev (1) in takso 580 Din.

(Dalje sledi.)

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Vsakdo bi imel rad čim več zemlje. Pojavlja se zaradi tega želja pri marsikom, da si nabavi zemljo od sosed, ako jo že ne more več dobiti iz ledine ali šume. Pri tem nastajajo spori in tudi zločinstva. Prvi pogoj je, da se ve, čigava je zemlja, pa na bo moje, vaše, občinsko ali državno. Zato moramo imeti natančno izmerjeno zemljo, da se prepreči spori, kaj je moje in kaj je vaše. Ni nobenega upanja, da bi se na tuj račun mogel podaljševati stari način življenja.

Vsak srbski seljak naj ima vole in vsakdo jih je tudi imel, ko je bilo še dovolj ledine, lastnikov in gozdov in ko ni živina stala skoro ničesar. A, ker reja volov stane sedaj vedno več in več, se mnogim reja volov ne izplača, če bi tudi ne bili večji od ovnov, ako imajo samo za pet dni oranja, ker bi ga to oranje več veljalo, nego bi ga stali voli, ki jih za delo najame, oziroma ako vzame sam v roke motiko in zemljo prekoplje.

Smatra se, da ima par volov pomen samo takrat, ako gre za obdelovanje zemljišča 10 hektarjev, ker se še le pri tem izplava reja volov. Razume se, da se morejo manjši voli rediti tudi na manjšem posestvu.

Kar je posestvo manjše od 10 hektarjev, na katerem se rede voli, tem večja je škoda od reje, ako gre samo za obdelovanje. Zato se rede po največ mali voli, ki imajo tudi svoje ceno. To se ne prenaša na delo volov, ki se dajejo za dela v najem, za en dan ali daljšo dobo. A da bi ta škoda ostala trajna in da se pleme ne izboljša, se mali voli po zakonu ne sme prodati niti za kritje davčnih zaostankov. Tako se slabo pleme štiti z zakonom.

* * *

Stvarne zavisti in njihova posledica za gospodarsko življenje. Vsi smo bili enaki in gotovi, imeli enake dele zemlje v patrijahalnem življenju; imeli smo dosti pašnikov in gozdov. Samo oni, ki je živel sam z družino in je bil len, ali oni kogar so doletele elementarne nezgode, je mogel obubožati.

Kdor je bil količkaj vreden, je mogel pridobiti vse to, kar je pridobil njegov sosed. Pri sedanji naseljenosti in pri prehodu v denarno gospodarstvo ni temu tako. Sedaj ima poleg delovne moči svojo vlogo tudi kapital, novi poklici, bistrost duha in prilagoditev razmeram. Kdor ima tega največ, ta najboljšo uspeva.

Preje smo bili enaki, a sedaj nismo in ne moremo biti. Kadar hočemo postati enaki, a ne moremo, takrat postajamo zlobni. V tej zlobi iz-

kušamo onemogočiti uspehe drugih in jih oškodovati. Kjer se delo preprečuje, ne more biti napredka in kjer se to pokaže se mora zlobnost onemogočiti z vsemi sredstvi.

Vsaka doba posameznih narodov ustvarja možnost, da se v razvoju, v katerem se nahaja, more točno naznačiti, dokler se more razviti pri obstoječih razmerah. Ako se teži za napredkom in ga tudi doseže, nastopi pri ljudstvu zadovoljnost, blagostanje in sreča. Pri prehodu iz enih prilik v druge, iz enega gospodarstva v drugo, ko se ustvarjajo novi stanovi, se ta občutek izgubi in takrat teže vsi za tem, da brez ozira na razmere dosežejo največ in ko tudi to dosežejo, nastaja mesebojna zavist. Ako se zavist ne zajezi, more povzročiti dalekosežno škodo.

Da ta zavist ne zavira razvoja, mora biti država dobro organizirana in morata policija in sodišče brezhibno poslovati.

Gozdarska politika. — Imamo v naši državi kraje, ki so taki, ki lahko postanejo gozdni tereni. Mi smo imeli take gozne terene, kakoršni so bili potrebni za poljedelske namene.

Z razvojem potrebe za pašnike in orano zemljo, smo gozdove požigali in sekali, ali pa je živina preprečevala rast drevja in gozd je postal pušča z ničvrednim grmičevjem. Seljaki so sekali in palili tudi tam, kjer bi potrebovali gozd.

Gozdovi so bili vaški in državni. Ko so se uničili prvi, so prišli na vrsto drugi. Za zaščito zemljišča pred plazovi in pred poplavi in za regulacijo klime z gozdovi, je neobhodno potrebno, da vsaj šumski tereni ostanejo šuma, odnosno se na novo pogozde.

Dokler se stari način gospodarstva more vzdrževati na račun gozda, dotlej tudi seljak ne bo pokazal dobre volje, da ga menja in da preide v intenzivnejše gospodarstvo. Treba bi bilo s tem škodljivim načinom vzdrževanja gospodarstva na račun gozda najenergičnejše prenehati. Državne ustanove se razvijajo in zahtevajo sredstev. Državni gozdovi naj bi bili oni, ki bi državi mogli izdatno pomagati. Pa tudi razvoj države zahteva, da se ve, kaj je njenega in da se prepreči nadaljno uzurpiranje njene svojine.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Tržaška trgovina z lesom in Jugoslavija. Iz tržaške pristaniške statistike posnemamo, da je znašal uvoz lesa v tržaško pristanišče po železnici lani 246.669 ton (leta 1923 202.902 toni); od tega je prišlo lani iz Jugoslavije 97.084 ton ali 39.3 odstotke (v letu 1923 116.181 ton ali 57.3 odst.), iz Avstrije 86.414 ton ali 35 odst. (v letu 1923 45.715 ton ali 22 in pol odst.) in iz Češkoslovaške 29.797 ton ali 12.1 odstotek (v letu 1923 9994 tone ali 4.9 odstotkov). Iz teh števil je razvidno naraščanje avstrijskega in češkoslovaškega dovoza v Trst, med tem ko je bil lani dovoz iz Jugoslavije manji za 17 odstotkov od onega v letu 1923. Italijani pripisujejo to konkurenci Sušaka. Izvoz lesa skozi Trst je zelo važen za italijansko plačilno bilanco. Iz zaledja uvoženi les se plača večinoma v nizki valuti, naprej pa se prodaja v inozemstvu v visoki valuti, iz česar izhaja znaten dobiček za italijansko plačilno bilanco. Iz zaledja uvoženi les se plača večinoma v nizki valuti, naprej pa se prodaja v inozemstvo v visoki valuti, naprej pa se prodaja v inozemstvo v visoki valuti, iz česar izhaja znaten dobiček za italijansko plačilno bilanco ne glede na to, da se daje ta zaslužek italijanskim železnicam in parobrodni družbam.

Legitimacije za jadransko razstavo v Splitu, ki se bo vršila ob priliki otvoritve liške proge od 25. julija do 25. avgusta 1925, so dobili za znesek 20 Din v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Na legitimacijah, ki nudijo posetnikom po državnih železnicah kakor tudi na ladjah Jadranske in Dubrovniške plovidbe 50% popusta, so natisnjena tudi vsa pojasnila glede veljavnosti legitimacij s predpisi.

Naša cona v Solunu. Z ozirom na izgled bogatega izvoza v tej sezoni je Trgovska zbornica v Skoplju poslala več zastopnikov v Solun, da pregledajo našo cono. Delegacija se je sedaj vrnila in se je zelo nepovoljno izrazila o delu v naši coni.

Izvoz našega sadja v Egipt. Jugoslovenski generalni konzulat v Trstu javlja, da so za izvoz jabolk in drugega sadja v inozemstvo predvsem na egiptovska tržišča zelo povoljni izgledi. Egipt je uvažal doslej ogromne količine jabolk predvsem iz Italije. Ker kakovost naših jabolk sedaj ne zaostaja za italijanskimi, se opozarjajo naši interesi na izvoz tega blaga v Egipt. Treba pa je gledati pri tem na obiranje, sortiranje, pakovanje in transportiranje jabolk, da se jim obvaruje prava vrednost in omogoči konkurenca s tujim blagom. Natančnejša pojasnila o tem daje naš generalni konzulat v Trstu.

Rumunija dovolila izvoz žitaric. Rumunska vlada je, kakor poročajo rumunski listi, dovolila izvoz žitaric. Izvozne pristojbine znašajo: za pšenico 45.000, rž 20.000, ječmen 25.000 lejev pri vagonu. Izvozne pristojbine za živino so naslednje: za govedo 6000, svinje 1500, ovce 200 in konje 8000 lejev pri komadu.

Beograjska borza ukinila notiranje srednjega tečaja. Beograjska borza je na svoji zadnji seji sklenila, da v bodoče na službeni tečajnici ne bodo notirali srednji tečaji, temveč samo najvišji in najmanjši zaključki.

Naša častna konzula v Španiji. Ministrstvo inostranih del je obvestilo Trgovsko in obrtniško zbornico, da sta bila z ukazom z dne 29. maja t. l. postavljena za častna konzula v Španiji gg. Gjorgje Panajot v Barceloni in Jovan Kružič-Turina v Las Palmas.

Znižanje takse za francosko vidiranje potrdilo o izvoru blaga. Trgovska in obrtniška zbornica je dobila sporočilo, da je ministrstvo inostranih del na prošnjo ministrstva trgovine in industrije in posameznih zbornic začelo pogajanja s francosko vlado radi znižanja dosedanje takse, katero so zahtevale francoske konzularne oblasti za viza na potrdilih o izvoru blaga. Pogajanja glede tega vprašanja so se uspešno končala in tukajšnje francosko poslanstvo je obvestilo ministrstvo inostranih del, da je soglasno s sporazumu z našo vlado, francoska vlada določila, da se potrdila o izvoru blaga v vrednosti izpod 100 zlatih frankov vidirajo brezplačno, a da se potrdila o izvoru blaga od 100 ali več frankov vidirajo proti plačilu 5 zlatih frankov. Francosko poslanstvo je izdalo v tem smislu naredbe vsem francoskim konzulatom v naši državi.

Industrija.

Velika naročila češkoslovaških strojev za Rusijo. Kakor poročajo češki listi, so se vršila v zadnjem času pogajanja s praškimi predstavniki sovjetske Rusije radi dobav strojev v Rusijo. Ta pogajanja so sedaj dovršena in je Češkoslovaška dobila velike naročbe raznih strojev. Glavna naročila so dobile železarne v Vitkovcih in Prva brnska strojna tovarna.

Obrt.

Razdelitev nagrad obrtniškim vajencem. V nedeljo se je vršila v Mestnem domu formalna zaključitev razstave vajenskih del z razdelitvijo diplom, priznanj in nagrad vajenkam in vajencem. Svečanost, kateri so prisostvovali načelniki zadrug, pa tudi mnogi učni mojstri in prav lepo število nagradjenih vajencev, je otvoril predsednik Zveze obrtnih zadrug g. E. Franchetti s pozdravnim govorom, v katerem je govoril o poteku razstave in o nje posetu in koncu. Zahvalil se je za naklonjenost, izkazano razstavi, velikemu županu g. dr. Baltiču, g. načelniku dr. R. Marnu, ki je sprejel predsedstvo razstave, ministrsktvu trgovine in industrije, trgovski in obrtniški zbornici in Obrtni banki, ki so z značnimi denarnimi podporami omogočili prireditve razstave. Za njim je govoril tajnik zbornice g. dr. Pless o moralnih uspehih razstave, ki je nudila najlepšo sliko strokovne usposobljenosti našega vajenstva in visoko dvignila prestiž slov. obrtnika. Vajencem naj bodo diplome in nagrade v ponos in stalno opozorilo, da bo strokovno dobro uspo-

sobljen obrtnik imel vedno zasigurno bodočnost. — Sledila je nato porazdelitev nagrad po posameznih zadrugah. Diplome so vročali zadržni načelniki odnosno njih namestniki. Poleg umetniško izdelane diplome s strani razstavnega odbora so dobili odlikovani vajenci denarne nagrade, naklonjene od posameznih zadrug, po eno slavnostno število »Obrtnega Vestnika« in razstavnih katalog. Po končani porazdelitvi se je načelnik čevljarske zadruge g. Oblak posebej zahvalil g. E. Franchettiju in zveznemu tajniku g. Kaiserju za njuno požrtvovalno delo v razstavnem odboru. — Vajenci in vajenke so z vidnim zadovoljstvom prisostvovali ceremoniji in želeli bi bilo le, da bi Zveza obrtnih zadrug v njenem hvalevrednem prizadevanju za obrtniški naraščaj nadaljevala. Take prireditve ne morejo ostati brez upliva na vajenca, ki potrebuje največje pozornosti in brige.

Novo cene jedil v Ljubljani. Ker so se cene živil znižale tudi na trgu, so na poziv magistrata reagirali sedaj tudi ljubljanski gostilničarji in imeli včeraj popoldne v gostilniških prostorih načelnika gostilničarske zadruge g. Kavčiča sestanek da se pogovorijo o primerni redukciji cen jedilom v gostilnah. Cene so posamezne gostilne že same znižale brez pritiska obrtnih oblasti, potrebno pa je vseeno bilo, da se dogovorijo gostilničarji o enotnih cenah jedilom. Sestanka se je udeležilo okoli 70 gostilničarjev. Načelnik zadruge g. Kavčič je uvodoma pojasnil namen sestanka, na kar se je takoj razvila živahna debata. Slišali so se razni predlogi, končno pa je prišlo do zaključka, da se cene znižajo. Končen rezultat je bil ta, da se obdrže sledeče cene: I. v prvovrstnih lokalih z velikimi režijskimi stroški, kakor Zvezda, Union, Slon itd. se bo zaračunavalo odslej, če pristane na te cene obrtna oblast: jutranji golaš, pljučka, vampi, porcija po 5.50 Din, večerna velika porcija 10 Din; II. v drugovrstnih lokalih, kakor so restavracije »Pri Šestfci«, Lloyd, Miklič itd. jutranja porcija enakih jedil 5 in večernih 8 Din; III. v navadnih gostilnah po 4 in 6 Din. — Kosilo v prvovrstnih lokalih: juha 3, govedina 10 in prikuha 4 Din. V drugovrstnih restavracijah 2.50, 8 in 3 Din; v gostilnah po 2, 7 in 2.50 Din. — Pečenka, svinjska: v prvovrstnih restavracijah 14 Din; v drugovrstnih 13 Din in v navadnih gostilnah po 12 Din. Telečja: 12, 11 in 10 Din. — Kjer se vršijo koncerti, se cene primerno zvišajo. Predlog gostilničarjev bo predložen v odobrenje mestnemu tržnemu nadzorstvu kot obrtni oblasti, na kar bodo cene definitivno fiksirane.

Denarstvo.

Švica se vrača k zlati valuti. Na neko vprašanje v Narodnem svetu je švicarski zvezni svet odgovoril, da se namerava v zvezi z ravnanjem Švicarske narodne banke zopet povrniti k zlati valuti.

Carina.

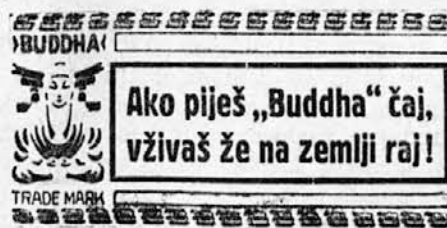
Ukinitev žitnih carin v Italiji. Da se spričo padanja lire prepriči novo porast žitnih cen, je italijanska vlada, kakor poročajo iz Rima, sklenila ukiniti žitne carine in podaljšati izvozno prepoved za 6 mesecev. Italijanska žetev je po uradnih podatkih zelo ugodna.

Promet.

Gibanje parnikov. — Parobrodna d. d. »Oceania« naznanja: »Mrav« pasiral Gibraltar 29. junija, določen za Rotterdam; »Jadera« odpotoval 2. t. m. iz Rotterdam za Tyne, kreca za Trst; »Zora« odpotoval 4. t. m. iz Vranjice za Sušak (proga Las Palmas); »Sava« prispel na Reko 27. junija; »Kostrena« prispel v Barcelono 1. t. m., nadaljeval bo v Valencijo, Oran, Melillo, Tanger, Casablanca, Teneriffo, Las Palmas in Mogador; »Sud« prispel 3. t. m. v Solun, nadaljeval bo v Volo in Pirej; »Vladimir« odpotoval 4. t. m. iz Vranjice za Sušak, Reko in Trst, vkrcaval bo za Grško; »Diamant« prispel bo v Trst 6. t. m.

Povišanje železniških tarifov v Avstriji. Generalna direkcija avstrijskih zveznih železnic je sklenila, povišati železniške tarife. Priprave za povišanje so v teku. Tarifi v osebni in blagovnem prometu se imajo povišati od 5 do 15 odstotkov. Osebni tarifi za 10 odstotkov.

Avtomobilski promet v Švici. Doslej je bil promet z avtomobili v kantonu Graubünden popolnoma prepovedan, vendar se je pred nekaj dnevi na podlagi sklepa plebiscita kantona Graubünden tudi tukaj dovolil avtomobilni promet. Ker je ta okolnost za izletnike z avtomobili velike važnosti pri sestavljanju potnega programa, se naznanja, da so za promet z osebnimi avtomobili do 8 sedežev dovoljene naslednje poti: Od meje kantona pri mostu pri Tardisu—Chur—Churwalden—Lénzerheide—Tiefencastel—Oberhalbstein—Julier—Silvaplana—Maloja—državna meja pri Castasegna. Silvaplana—St. Moritz—Celerina—Pontresina in Celerina—Samaden—Pontresina. Samaden—Zernez—Schuls—Tarpasp—drž. meja (Weinberg) Chur—Reichenau—Thusis—Splügen—meja v višini klanca Splügen in Splügen—Bernhardin—kantonska meja pri San Vittore. Oberalpstrasse (meja kantona Uri) in Lukmanierstrasse (meja kantona Tessin) proti Disentis—Ilanz—Flims—Reichenau. Thusis—Tiefencastel. Landquart—Davos—Platz—Flüela—Süs. Zernez—Ofen—Umbrail—državna meja pri Münstru. Pristojbine za osebne avtomobile znašajo: 1. pri vходу do dvodnevne bivanja 10 frankov; 2. za enkratno ali večkratno upotovanje in bivanje do 1 meseca 40 frankov. Vse natančnejše informacije daje švicarski konzulat v Zagrebu.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja sledeče: Z ozirom na nekatere prošnje članov, da naj gremij intervenira glede carine na blago, ki še ni prešlo preko državne meje, sporočamo, da je bila vsaka intervencija izključena. Zaključni člen 24. zakona o izvozi in uvozi tarifi določa, da veljajo za blago, ki je do 20. junija prešlo preko državnih mej, odredbe in postavke dosedanjega zakona in carinske tarife, v kolikor tarifne odredbe novega zakona niso ugodnejše. Za izvozno blago, ki še ni izstopilo iz naše države, pa tudi če je bilo že ocarinjeno, veljajo odredbe nove tarife, v kolikor so ugodnejše od stare tarife. Tudi vse carinske olajšave, oprostite in povlastice, ki so dovoljene na podlagi specijelnih odredb, veljajo samo za ono blago, ki je bilo pred soboto (20. junija) že prijavljeno carinarnici. Pod prijavo je razumeti vsekakor železniško prijavo na meji in ne deklaracijo. Treba je torej ugotoviti, ali carinarnice te določbe pravilno tolmačijo ali ne, potem je treba podati pravilno reklamacijo, sklicujoč se na gornji člen zakona. — Nadalje določa zakon, da veljajo za blago, ki se je nahajalo v soboto dne 20. junija v privatnih carinskih skladiščih, dosedanja carinska predpisi in tarife, v kolikor ni nova tarifa ugodnejša, to pa le v slučaju, ako se blago tekom 15 dni, počenši od 20. junija zacarini in dvigne iz skladišča. Po preteku te dobe bo tudi blago podvrženo predpisom novega zakona in tarife. Za vse ostalo blago, torej za blago, ki 20. junija še ni prešlo preko državne meje, akoravno je bilo že popreje naročeno, veljajo predpisi novega carinskega zakona in tarife. S tem je že odločena v negativnem smislu zahteva gremija in ni mogel stvari niti ministrski svet več izpremeniti. Po navodilih, ki jih je generalna direkcija izdala obenem z zakonom glede uporabe nove carinske tarife, so gorenje določbe zakona še jasneje interpretirane v predloženi originalni stilizaciji v prepisu, na katero opozarjamo vse članstvo in ostale gremije.

Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani opozarja članstvo, da se vrši izlet v Lesce in Vintgar v nedeljo dne 12. julija z odhodom ob 6.43 zjutraj z glavnega kolodvora ob vsakem vremenu. Obvezne prijave za celo dnevno udeležbo do najkasneje, do srede dne 8. julija. Odbor.

Razno.

Zarubljivost rudarskih mezd. Nekateri trgovci v rudniških in premogokopnih krajih si niso na jasnem, dali se smejo rudarske mezde rubiti. Da ne bo dvomov, jih opozarjamo, da se rudarskih mezd ne more rubiti. Člen IX., točka 11. uvodnega zakona k izvršilnemu redu pravi: »Predpisi občega rudarskega zakona z dne 23. maja 1854, št. 146. drž. zak., glede nedopustnosti prepovedi in izvršbe na mezde rudarjev ostanejo v veljavi«. V veljavi je torej § 207. o. rud. zak., ki pravi, da se na rudarske mezde ne more uvesti niti sodna prepoved (t. j. prepoved izplačila mezde rudarju) niti izvršba. Izjema je samo za preživitev (vzdrževalnina). Za to se more zarubiti polovica mezde (odločba z dne 16. januarja 1907, št. 249). Ta primer ne prihaja v poštev za terjatve trgovcev.

Izlet v Pariz. Izlet na internacionalno razstavo dekorativnih umetnosti v Parizu, ki ga priredi društvo »Probuda, gospodarski odsek«, se vrši zaradi različnih nepričakovanih ovir šele okrog 15. julija. Medpotoma si ogledamo po en dan Milan in Zenevo. Bivanje v Parizu bo trajalo 7 dni. En dan izmed teh se vporabi za izlet v Rouen in Le Havre. (Rouen je znamenito francosko mesto s krasno gotičsko katedralo. Le Havre ima moderno, svetovno transatlantiško luko.) Pri ogledovanju mest bodo udeleženci razdeljeni v manjše skupine pod vodstvom v Parizu naseljenih Jugoslovanov. Potne liste in event. dopuste si mora vsak sam preskrbeti. Vse potrebne vizume preskrbi društvo. Izleta se lahko udeleži vsakdo, če tudi ni član društva. Vrnili se bomo preko Basla—Züricha—ob Bodenskem jezeru, Insbrucka in Jesenic. Natančno izdelan program pravčasno pošljemo vsakemu prijavitelcu. Izlet bo trajal 12—14 dni. Ker so gotovo olajšave odklonjene, bodo znašali celokupni stroški približno 2700 do 3000 Din za osebo, v tem znesku so všeti stroški za vožnjo, prenočišče, hrano, vodstvo, vstopnice in za Cookove razgledne avtomobile v Parizu ter za hrano, vodstvo in vstopnino v Milanu, Zenevi, Rouenu in Le Havre. Prijave se sprejemajo do 5. julija na naslov: »Gospodarski odsek Probude«, Tehniška srednja šola v Ljubljani. Na isti naslov naj se pošlje tudi do 5. julija prvi obrok 1500 Din za osebo. Položnice se dobe pri imenovanem društvu.

Legitimacije za trgovske potnike v Južni Srbiji. Trgovska in industrijska zbornica v Skoplju je na eni svojih zadnjih plenarnih sej na večkratne pritožbe trgovcev iz vseh krajev Južne Srbije o zlorabah in prevarah, ki jih vršijo razni tuji in domači trgovski potniki in agenti, odnosno element, ki se za take samo izdajajo ali so zastopniki nesolidnih tvrdk, sklenila, da bo v bodoče, soglasno predpisom zborničnega statuta, izdajala in overovala posebne legitimacijske karte, na podlagi, katerih bodo smeli trgovski potniki in agenti sklepati v Južni Srbiji svobodno posle na debelo, na podlagi vzorcev. O tem svojem sklepu je zbornica v Skoplju obvestila vse trgovske, industrijske in obrtniške zbornice v državi in vsa trgovska udruženja in srezka poglavarstva v Južni Srbiji. Legitimacije se izdajajo trgovskim potnikom in agentom samo na podlagi pooblastila tvrdke, ki je od oblasti potrjeno, in na podlagi priporočila pristojne zbornice.

Ležišče bazalta v Baranji. Te dni je prejel g. Kapeter, mesar v Osjeku, uverenje zagrebske univerze, da je kamen iz njegovega rudnika v Povocu (Baranja) prvostni bazalt.

Vinska razstava v Šibeniku. V Šibeniku se vrši od 26. julija do 26. avgusta 1925 vinska razstava, kot del Jadranske razstave v Splitu.

Avstrija in carinske omejitve. V petek sta oba eksperta Zveze narodov, prof. Rist in gl. urednik Layton imela v Sred. zvezi industrijcev konferenco, nakar sta šla v Gremij dunajskih trgovcev. Avstrijski trgovci so obema ekspertoma Zveze narodov predložili posebno poročilo o razvoju avstrijske trgovine. V tem poročilu se naglašja, da je prva zahteva Avstrije zboljšanje izvoza, s čimer je v zvezi odprava visokih uvoznih

carin sosednih držav. Avstrijsko trgovstvo opozarja predvsem na najnovejšo zvišanje uvoznih carin v Jugoslaviji. Nadalje zahteva v mednarodnem prometu popolnoma svobodno gibanje in dovolitev svobodnega naseljevanja.

Graški velesojem. Jesenski velesojem v Gradcu se bo vršil letos od 29. avgusta do 6. septembra. Ravnateljstvo avstrijskih zveznih železnic je dovolilo za udeležence velesojem tako popust na tovrstnih tarifah, kakor tudi 25% znižanje osebnih tarifov na vseh železnicah. Natančnejše informacije dobijo zainteresirani v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice, kjer so tudi prijavnice za udeležbo na tem sejmu na razpolago.

Določanje žive teže pri govedu — brez tehtnice. Te dni je izšla v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku v žepnem formatu knjižica pod naslovom »Določanje žive teže pri govedu — brez tehtnice«, katere avtorja sta gg. Makuc in dipl. agr. A. Jamnik, katerih slednji je poznan kmetijski pisatelj, ki je izdal že več pripravnih in koristnih strokovnih knjig. Knjiga je potrebna vsakemu živinorejcu, ekonomu, prekupcu, mesarju, eksporterju itd. Potreba tehtnice spriče te knjige odpade, pa tudi nobenega računanja ni. Žival je zmeriti po dolžini in na obseg in iz teh dveh merjenj dobljeni števili že sami pokazeta težo. Značilno je, kako si zlasti po sejmih mnogi pomagajo na ta način, da merijo živino z vrvice, nekaj časa »tuhtajo« in potem uganejo, da bi žival »utegnila« tehtati toliko in toliko. Omenjena knjižica je sestavljena na podobnem principu merjenja, le da njenemu lastniku ni treba nič »ugibati«, nego ima eksaktne številke, ki mu povedo vse. — Koliko so včasih nepošteni nakupovalci prevarili ljudi, ko so kupovali kar »na čez«, kajti tehtnic ni povsod in se jih vedno ni mogoče posluževati. Danes pa so vse prevare nemogoče, ker vsak še tako preprost človek, ki pozna številke, lahko sam dožene živo težo svoje živali in na podlagi tega ve, koliko naj zanjo zahteva, ako je prodaja. Takega pripomočka do sedaj še nismo imeli in gre izdajateljju zasluga, da nam ga je omogočil po neverjetno nizki ceni. Knjigo se dobi po vseh knjigarnah po 10 Din in pri dipl. agr. A. Jamniku v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/I., lastniku agrarnega biroja, po 10 Din (v inozemstvo 11 Din) s poštnino vred. Oni, ki naročajo po pošti, morajo vpslati denar naprej.

Državna borza dela v Mariboru. Od 28. junija do 4. julija je bilo pri tej borzi prijavljenih 275 prostih mest, 185 oseb je iskalo službe, v 50 slučajih je borza posredovala uspešno in 12 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 4. julija pa je bilo 13660 prostih mest prijavljenih, 5155 oseb je iskalo dela, v 1483 slučajih je borza posredovala uspešno in 376 oseb je odpotovalo. — Za tovarno vagonov v Srbiji išče ta borza tudi 70 strojniških ključavničarjev, 70 mizarjev, 20 slikarjev-pleskarjev in 6 črkoslikarjev.

Ljubljanska borza.

6. julija 1925.

Blago: Zaboji za slive, 22½, fco nakl. postaja Slov. bl. 5.50; zaboji za slive, 25, fco nakl. post. Slov. bl. 7.50; zaboji za slive, 30, fco nakl. post. Slov. bl. 11; zaboji za slive, 33, fco nakl. post. Slov. bl. 11.50; oglje, bukovo, Ia, fco meja bl. 96; bukova drva, 1 m dolž., lanska sečnja, fco Skoplje, 75 vag., den. 30, bl. 30, zaklj. 30; pšenica Hardwiter II., fco Postojna trans. bl. 410; koruza sremška, fco nakl. postaja bl. 180; oves, Ia, stari, fco Ljubljana den. 325; oves novi, par. Ljubljana den. 250.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 den. 63; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 235; Celjska posojilnica den. 202, bl. 202, zaklj. 202; Ljublj. kreditna banka den. 225, bl. 265; Merkantilna banka den. 101, bl. 105; Prva hrv. šted. den. 800, bl. 806; Slavenska banka den. 68; Kreditni zavod den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne bl. 134; Združ. papirnice Vevče den. 100, bl. 110; Stavbna družba den. 265, bl. 280; 4½% zast. listi Kranjske dež. banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20. — Eksekutivna prodaja: 200 delnic Ljubljanske kreditne banke: Denar 235, blago 260, zaključek 235.

Tržna poročila.

Znižanje cen kruhu v Ljubljani. Cene kruhu v Ljubljani so se znižale s 1. julijem sledeče: kilogram belega kruha od 7.50 na 7 Din, črni kruh od 6.50 na 6 Din, rženi kruh od 6.50 na 6 Din. Kruh se sme prodajati le v teži 1, pol in četrti kg. Prodaja v vsaki drugi teži je nedopustna in kazniva. Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 26. junija 1925 se je pripeljalo 91 svinj in 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad Din 75—100; mladi prašiči, 7 do 9 tednov stari 125—220; 3 do 4 mesece 225—300; 5—7 mesecev 350—450; 8 do 10 mesecev 625—750; 1 leto 1100; 1 kg žive teže 12—14.50; 1 kg mrtve teže 15—17.50. Prodalo se je 63 komadov.

Mariborski trg dne 4. julija 1925. V soboto 4. julija je bilo sadja in drugih poljskih pridelkov in posebno solate in krompirja v veliki količini na mariborskem trgu. Slaninarjev je bilo 16, ki so prodajali svinjino in slanino po 17.50 do 30, drob pa po 15—20 Din kg. Tudi domači mesarji so znižali cene in so prodajali govedino po 10 do 15, teletino po 12.50 do 17.50 in svinjino po 15—20, klobase 25—40, prekajeno meso 30—40 in drob po 8—15 Din kg. — Perutnine in drugih živali je bilo čez 1000 komadov. Cene so bile piščancem 15—25, večjim 25—75 Din za par, kokošim 30—50, gossem in racam, mladim 30—50, starim 60 do 100, puranom 80—120, domačim zajčkom 8—50, kozličkom 40—100, grlicam 25—35, kanarčkom 25—30 Din komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Bilo je okoli 80 vozov na trgu.

Tudi tu so šle cene znatno nazaj in kljub temu so cene po gostilnah še vedno iste, namreč za porcijo solate moraš plačati še vedno 3 do 4 Din, čeravno je dobiš na trgu za ta denar 1 do 2 kg. Cene so bile krompirju — staremu in novemu — 9 do 9.50 Din mernik (7 in pol kg) oziroma 1.50—2 Din kg, čebuli 4—5, česnu 15—20, solati 3—6, oziroma glavniati 1—1.50, braziljanski 1.50—3 Din komad, stročjemu grahu 5—6, stročjim pasuljem 5—8 Din za kg, ohrovu 1—1.25, ohrovtovi repi 1 Din komad, maslinemu olju 26—28, bučnemu olju 17—20, mleku 3 do 3.50 Din liter, jajcam 1—1.25 Din, karfioli 3—16 Din komad, trapistskemu siru 32—35 Din kg, sirčku 3.25—8 Din komad, smetani 12—14 Din liter; jabolkam lanskim 10—14, hruškam 12, breskvam 28—30, marelicam 30, slivam 12 dinarjev kg, pomarančam 1—3, limonam 0.50—1.50 Din komad, jagodam 6 do 7, borovnicam 4 Din liter. Kakor kmetje trdijo, je bilo in je letos kljub slabemu vremenu še precej sadja, kar niso pričakovali. — Lončena in lesena roba. To pot je bilo posebno mnogo košev in košar naprodaj. Cene so bile navadne 0.50—1.50 Din za komad. Le enim vikam 15—20, grabljam 20—25, brezovim metlam 2—5 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 1. julija so kmetje pripeljali samo 4 vozove sena na trg in so ga prodajali po 60 do 75 Din okoli 11. ure pa po 45 Din za 100 kg, v soboto pa so pripeljali 18 vozov sena in 8 vozov slame. Ta dan pa so bile cene senu 62.50 do 75, slami pa 32.50 do 50 Din za 100 kg; slama se je tudi prodajala po 2 do 2.50 Din za snop.

Dunajska blagovna borza (3. julija.) Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 51.50—52.50, Rosafé 51.50—52.50; rž: domača 46—47, madžarska 45.75—56.25; ječmen: 36—41; turščica: 30—31; oves: 43.25—44.25; seno: 11—14.50; slama 6.80—10.50.

Svetovni žitni trg. Položaj na svetovnem žitnem trgu se je v zadnjem času po zanesljivih poročilih temeljito spremenil. Evropska žetev je bila v gospodarskem letu 1924/25 prav slaba in za pokritje potrebe popolnoma nezadostna; ameriška je bila pa prav dobra in je postala zato Amerika prva zalagateljica Starega sveta z žitom ter je temu primerno tudi cene diktila. Ta, za Evropo skrajno neugodni položaj, se bo pa menda v najbližjih tednih popolnoma preokrenil. Primerjajmo ameriško in evropsko posetev, pa vidimo, da bo tako zimski, kakor letni pridelek v Ameriki slab, dočim so evropska poročila prav ugodna in izkazujejo številke, ki lanske daleko presegajo. Berlinska »Germania« podčrta dejstvo, da Zedinjene države v bodočem gospodarskem roku ne bodo imele tistega vpliva kot so ga imele doslej; to dejstvo se poostri še s pridelkom v ostalih prekomorskih produkcijskih pokrajinah, ki je skozinsko ugoden in bo najmanj tak kakor je bil lansko leto. Zlasti Kanada bo po vsej priliki prav veliko

pridelala in bo krila del deficita v Zedinjenih državah.

Največjo pozornost v krogih svetovne preskrbe z žitom pa vzbujajo ruski pridelek žita. Poročila iz Rusije so prav zadovoljiva in govorijo o 3126 milijonih pudov leta 1925 napram 2564 milijonom leta 1924 in 2908 milijonom leta 1923. Če so cenilve resnične, bo pridelala Rusija letos za ca. 500 milijonov pudov več kot lani; posledica bi bila, da bi nastopila Rusija v gospodarskem letu 1925/26 zopet enkrat kot eksporterka, in sicer v prav izdatni izmeri. Tudi poročila iz drugih evropskih dežel, ki so v normalnih letih eksportirala, a lani vsled izredno neugodnega žetvenega zaključka niso mogle kriti niti lastne potrebe, govorijo o obnovitvi eksporta, brž ko bo nova letina pod streho. Pred vsem računajo na velik prebitok in torej tudi na velik eksport v Rumunijo. To upanje podpirajo tudi v dovozu žita v zadnjih tednih. V predzadnjem junijskem tednu so pripeljali v Evropo samo še 200.000 ton pšenice, teden prej še 300.000, leto prej pa v istem tednu 430.000 ton. Letos se prav posebno uveljavlja avstralska pšenica, ki se pojavlja na vseh evropskih inportnih trgih. Avstralija bo napravila od vseh eksporterjev žita letos najbrž najboljšo kupčijo, ker je zmeraj in stalno in z vsemi sredstvi pospeševala eksport, brez ozira na to, če so bile cene na svetovnem trgu za par točk nižje ali višje, in brez ozira na manipulacije velešpekulantov v Chicago, ki so sedaj spričo nepričakovano zmanjšane potrebe zabredli v prijetni položaj, da bodo na delu svojih zalog obsedeli.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. julija t. l. pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave 20.000 kg pralnega mila. — Dne 27. julija t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave stekla. — Dne 30. julija t. l. pri smodnišnici v Kamniku glede dobave 12 hrastovih čebrov; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega stekla; pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave barv ter glede dobave raznega drobnega materiala (špage, usnja, sukanca, vrvi, cevi itd.); pri direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave papirja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

la Knoch - jermena za pogon

vedno na skladišču.

A. Lampret, Ljubljana
Krekov trg št. 10. — Telefon št. 247.

Josip Petelinc, Ljubljana
Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.
Telefon 913

TISKARNA „MERKUR“
Ljubljana Telefon št. 553
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13
Tiska časopise, knjige, posejnice, brošure, letake, cenitke, pravila itd. itd.
Lasna knjigo-veznica

Trgovci! Obrtniki!
Oglašajte v „Trgovskem listu“!

Špago
deto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču „KONOPJUTA“ Ljubljana Gosposvetska 2

ESENCI
za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatiziranje kandi-
dov in sladčic

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
= Limonov sok =
priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul. 13
!! Zahtevajte cenike !!

Veletrgovina
kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode

Točna in solidna posrežba!

Zahtevajte cenik!

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom

Claven

Zaščitni znak.

Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
lekarnar
SISAK

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino te

Josip Petelinc-a
znamke

GRITZNER, PHÖNIX in ADLER
za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vazenju brezplačen. Večletna garancija.
Odelavnica za popravilo
Na veliko. Telefon 913 Na malo.